

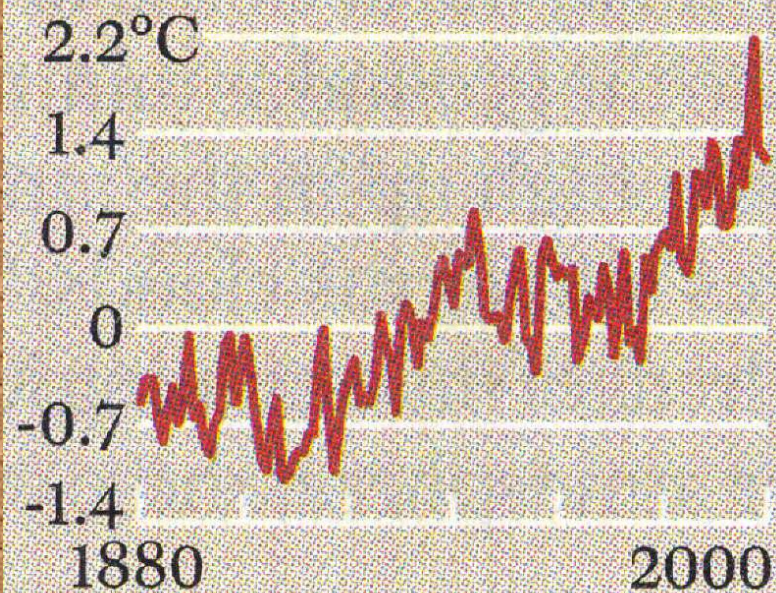
KRZYSZTOF WARMUZIŃSKI

INSTYTUT INŻYNIERII CHEMICZNEJ PAN

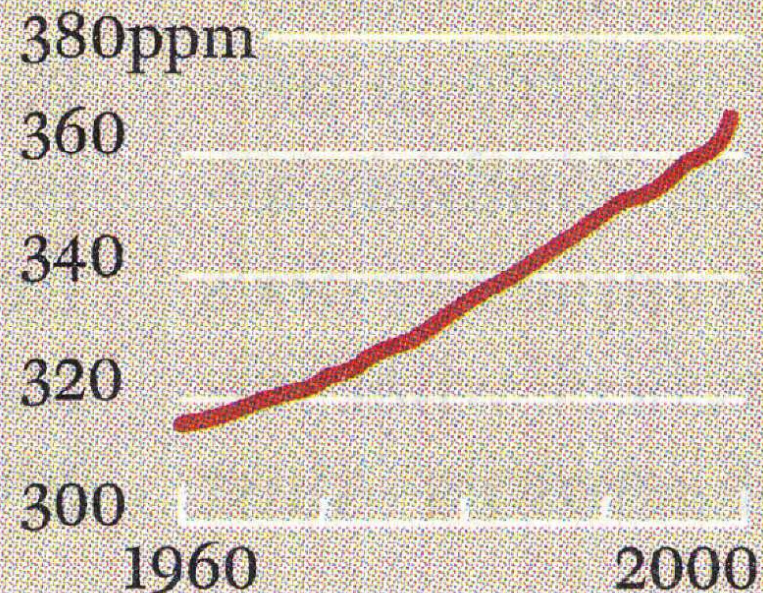
**ENERGIA BEZ EMISJI – WYZWANIE
I SZANSA**

**Cywilizacyjna aktywność
człowieka znacząco zmienia
system klimatyczny,
zwiększając poziom gazów
cieplarnianych w atmosferze**

Global mean temperature change

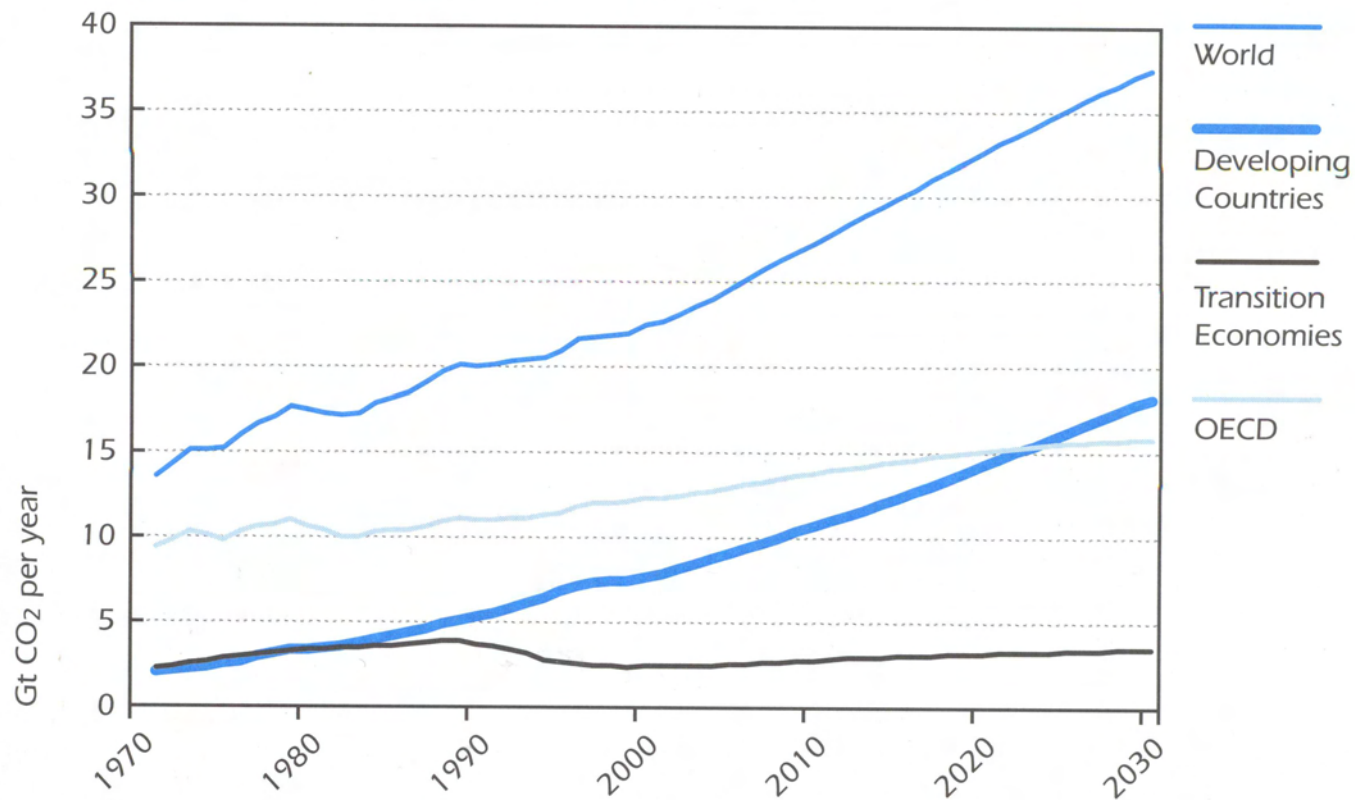

CO₂ concentration at the South Pole

Energy-related CO₂ emissions, globally and by region (1973-2030)

❖ Źródła CO₂

❖ Wychwył

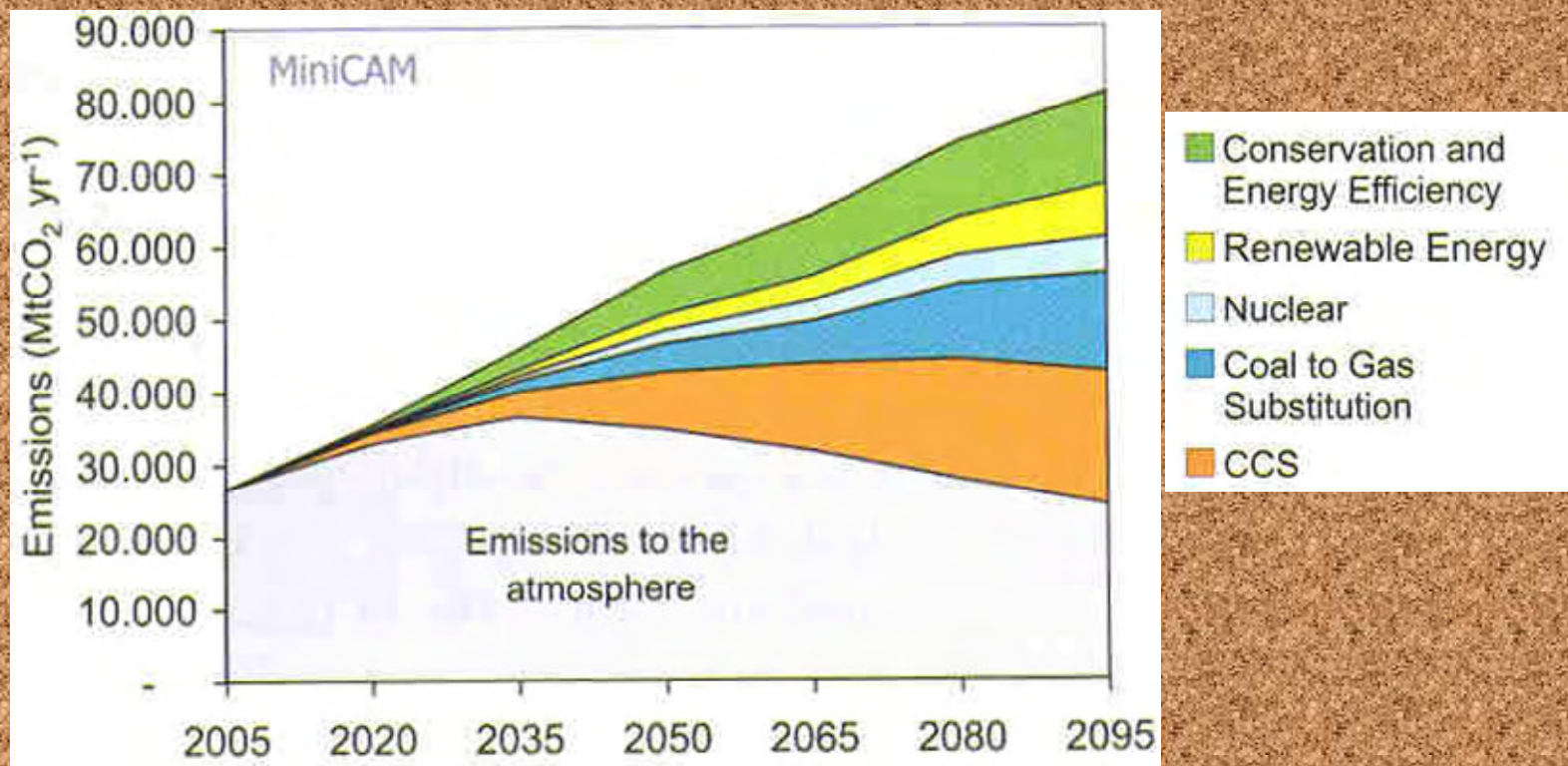
- Po spalaniu
- Przed spalaniem
- Spalanie tlenowe

❖ Transport

❖ Składowanie

- Składowanie geologiczne
- Składowanie na dnie oceanów
- Mineralizacja

Proces	Liczba źródeł	Emisja (Mt CO ₂ /rok)
Produkcja ciepła i energii elektrycznej	4942	10538
Produkcja cementu	1175	932
Rafinerie	638	798
Metalurgia	269	646
Przemysł petrochemiczny	470	379
Przeróbka gazu i ropy naftowej	N/A	50
Inne źródła	90	33
Razem	7,584	13,376

Układy po spalaniu

(wydzielanie CO_2 ze spalin)

Układy przed spalaniem

(konwersja paliw kopalnych do wodoru i CO_2)

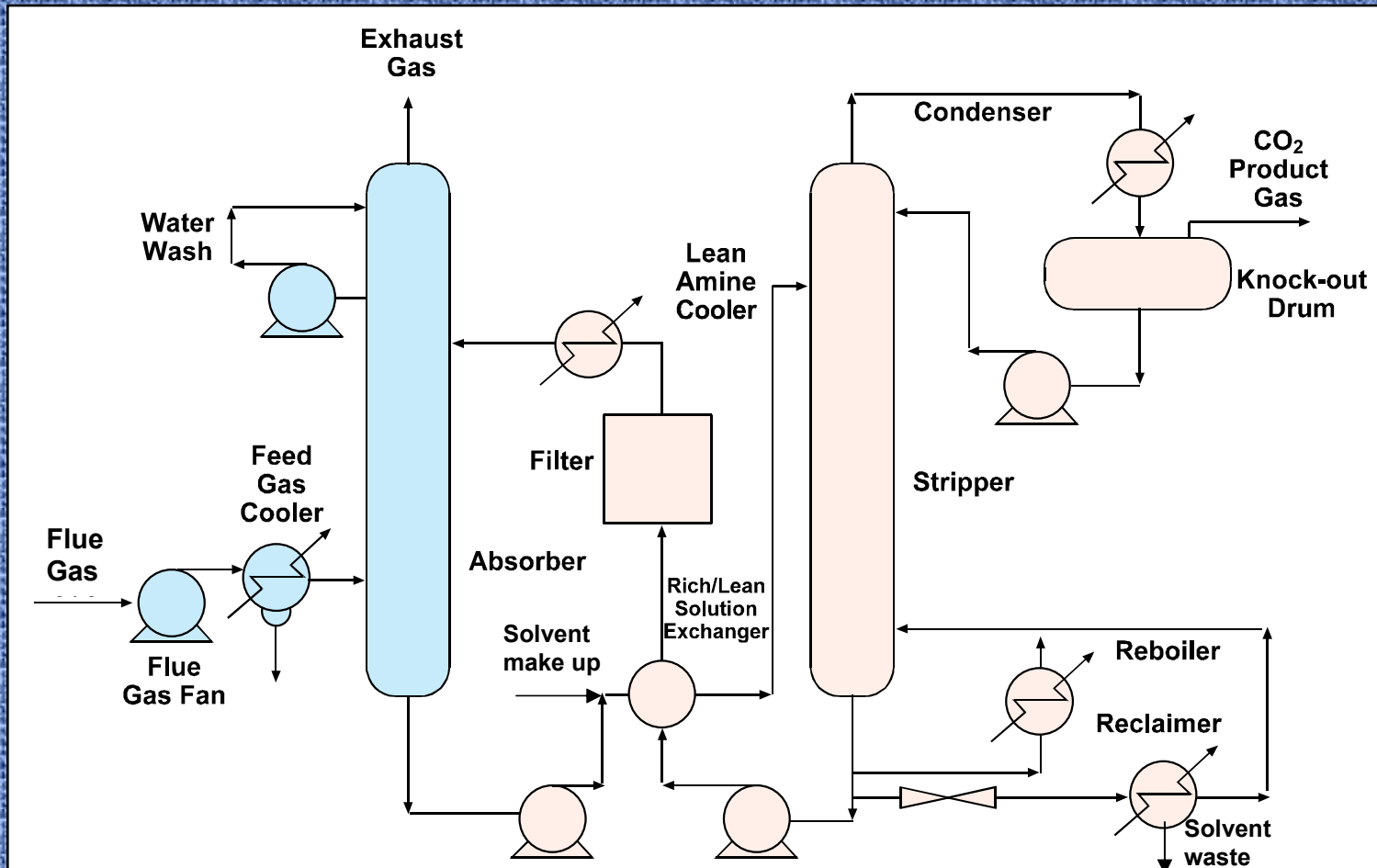
Spalanie w atmosferze tlenu

500 t_{CO₂}/dobę

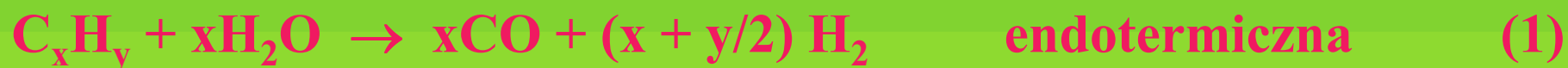

- # **Absorpcja**
- # **Separacja membranowa**
- # **Adsorpcja (PSA, TSA)**

UKŁAD PRZED SPALANIEM

Reforming parą wodną

Częściowe utlenianie

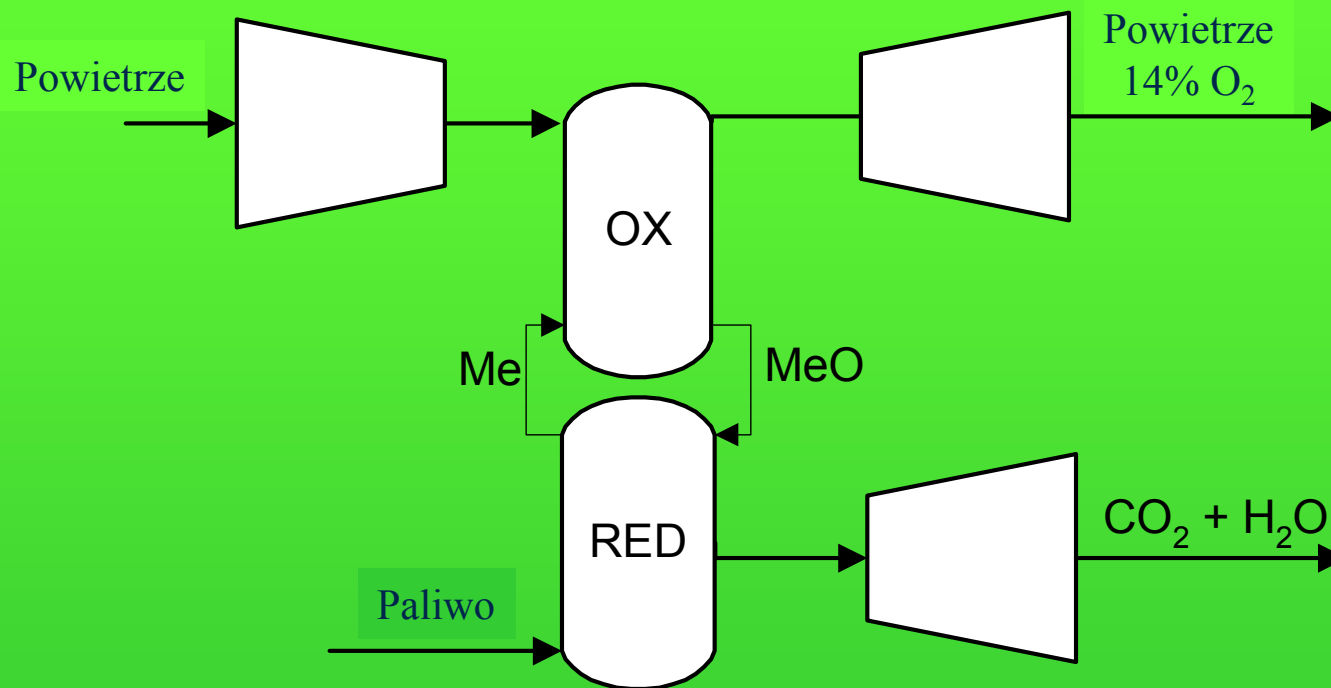

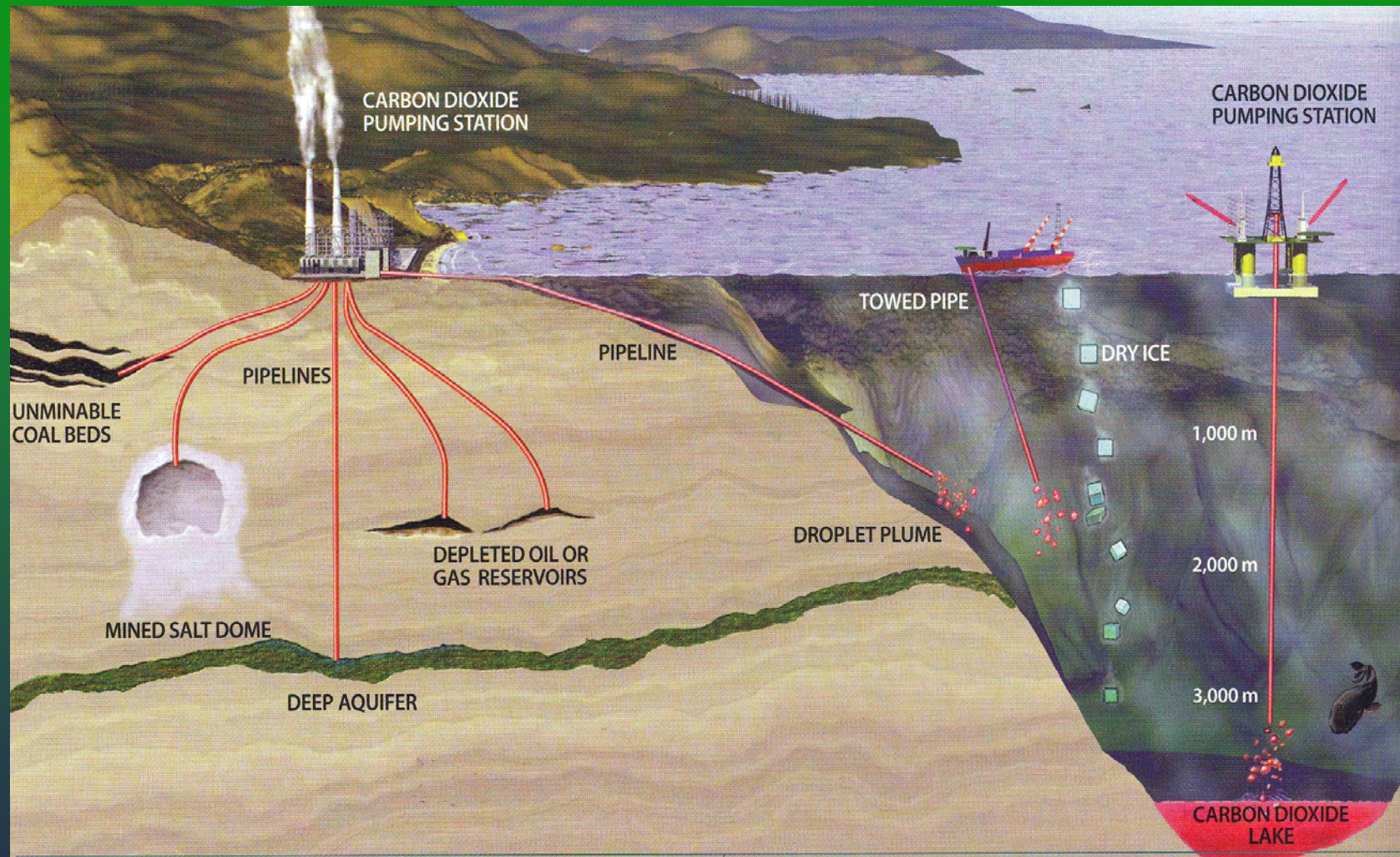
Reakcja gazu wodnego

CHEMICZNA PĘTLA TLENKOWA

INICJATYWY KRAJOWE

- # Projekty finansowane przez MNiSzW**
- # Sieci naukowe (ENEMI, EKO-ENERGIA)**
- # Polskie Platformy Technologiczne (PPT Wodoru i Ogniw Paliwowych, PPT Środowiska)**
- # Narodowy Program Foresight POLSKA 2020**
- # Innowacyjny Śląski Klaster Czystych Technologii Węglowych**

INICJATYWY EUROPEJSKIE

- # Projekty finansowane przez Komisję Europejską (CASTOR, CACHET, ENCAP)**
- # Sieci naukowe (CO2NET, CO2NET EAST)**
- # Europejskie Platformy Technologiczne (ETP Zero-Emission Fossil Fuel Power Plants)**

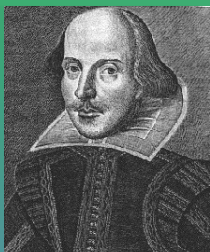
INICJATYWY MIĘDZYNARODOWE

- # IEA Greenhouse Gas R&D Programme**
- # UN Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) (Assessment Reports, Special Reports)**

William the Conqueror (1028 - 1087)

?

William Shakespeare (1564 - 1616)

280 ppm

William J. Clinton (1946 -)

380 ppm